

Pärast viimast, 2017.aasta haldusreformi on Tartu linna nimelisest omavalitsusest saanud geograafiliselt veider moodustis, sest 39 km² suurusele Eesti elanike arvult teisele linnale liideti 115 km² suurune selgelt maalist tüüpi küladest moodustatud omavalitsus. Tulemusena moodustab Tartu linn 25% Tartu linna pindalast, samas elab siin üle 97% KOV elanikest ja linna keskkohas asub Tiksoja rabas Tähtvere külas. Halduse hea tava ja praktika on, et omavalitsused moodustavad kompaktselt loogilise terviku, nii et neid oleks võimalik lihtsalt ja efektiivselt vähendada kõige keerukamat – kommunikatsiooni probleemi, ehk viia kohalik elu parimaks võimalikuks nii kodaniku, volikogu ehk nende esindajate kui linnavalitsuse vaatest. Väga keeruline ja kulukas on hoida end piisavalt kursis liiga erinevaid kohalikke omapärasid kõikides planeeringutes, otsustes, eelarvetes jne. Omavalitsuse kui just kohaliku olukorda hästi tundva ja arvestava institutsiooni üldine mõte muutub küsitavaks.

Samal ajal on selge, et sisuline ja funktsionaalne Tartu linn on valglinnastumise protsessi käigus laienenud Tartu linna piiridest laiemaks. Valglinna ehk juriidiliselt linnaga piirnevate külade ja alevike elanikud elavad sisuliselt Tartus, koormavad igapäevaselt selle teedevõrku, kui võimalik siis kasutavad linna ühistransporti, koole, lasteaedu, kultuuriasutusi ja teisi avalikke teenuseid. Nende maksubaas ja juriidiline õigus kaasa öelda linna asjades jääb aga ajalooliselt määratud maa-omavalitsusse. Tartu linna piire täpsustati viimati märgatavalt nõukogude ajal, 1989. aastal, üle 33 aasta tagasi. Täna oleks viimane aeg **korrigeerida linna, maaomavalitsuste ja külade ruumilised ja juriidilised piirid** vastavalt tegelikule olukorrale ja tuleviku aastakümnete planeeringutele, luues selgelt eraldatud õigusruum Tartu linnale ja maa-asulatele selle naabruses. Seoses sellega on küsimused järgnevad:

1. Millises rahalises mahus toimub täna integratsioon ning õiguste ja kohustuste tasakaalustamine naabervaldadega? Kui rahuldav on selle tase osapooltele?
2. Millised on Tartu linnavalitsuse positsioonid KOV tasemel läbirääkimistel lähivaldadega, et omavalitsusreformida Tartu linna ja lähivaldade haldusjaotus vastavalt selle tegelikule seisule? Kui aktiivsed sellised läbirääkimised on?
3. Millised põhipositsioonid on lähivaldadel ja kui avatud on nad läbirääkimistele?
4. Mis seisus ja kui aktiivsed on Tartu linnavalitsuse läbirääkimised riiklikul tasemel juhaks, kui KOV tasemel läbirääkimised ja kokkulepped jõuavad tupikusse?
5. Milline on Tartu linna ja naabervaldade kodanike meelsus omavalitsusreformi jätkamise suhtes? Kui see ei ole teada, siis kas Tartu linnavalitsus on plaaninud astuda samme selle monitooringuks?
6. Kas eelpooltoodud küsimustes on Tartu Linnavalitsuses seatud selged vastutajad, eesmärgid ja tähtsused; ja millised need on?

Soovime nii kirjalikku kui suulist vastust.

Jaak Laineste, Eesti 200
(Digitaalselt allkirjastatud)